Karta modułu/przedmiotu

Informacje ogólne o module/przedmiocie	
1. Kierunek studiów: Biotechnologia medyczna	**2. Poziom kształcenia:** studia pierwszego stopnia **3. Forma studiów:** stacjonarne
4. Rok: I	**5. Semestr:** II
6. **Nazwa modułu:** Moduł nauk ścisłych **Nazwa przedmiotu**: Wprowadzenie do chemii bioorganicznej	
7. Status modułu/przedmiotu: przedmiot do wyboru	
8. Jednostka realizująca moduł/przedmiot: Katedra i Zakład Chemii Organicznej	
9. Prowadzący moduł/przedmiot : Dr hab. n. farm. Andrzej Zięba zieba@sum.edu.pl	
10. Cel kształcenia: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami stereochemii, biostereochemii oraz wpływu struktury przestrzennej związków organicznych na aktywność biologiczną. Omówienie podstaw syntezy stereoselektywnej oraz rozdziału mieszanin racemicznych. Zapoznanie z głównymi grupami związków naturalnych, ich budową oraz roli w organizmach żywych. Przedstawienie możliwości syntezy, modyfikacji struktury związków naturalnych oraz ich wykorzystania w farmacji i medycynie.	
11. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji: Podstawy chemii organicznej.	

12. Efekty kształcenia

Numer efektu kształcenia	Efekty kształcenia Student, który zaliczył moduł/przedmiot:	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
01	Student zna podstawy stereochemii i biostereochemii. Potrafi określić konfigurację oraz konformacje związków naturalnych.	K1_W30 K1_K01	M1_W09 M1_K01
02	Zna zasady syntezy stereoselektywnej oraz metody rozdziału stereoizomerów.	K1_W08	M1_W01
03	Ma wiedzę dotyczącą wpływu struktury przestrzennej cząsteczek związków naturalnych oraz leków na ich aktywność biologiczną.	K1_W08	M1_W01
04	Posiada wiedzę na temat poszczególnych grup związków naturalnych, ich budowy, działania fizjologicznego oraz zastosowań.	K1_W08 K1_U45	M1_W01 M1_U12
05	Zna wybrane reakcje syntezy oraz modyfikacji związków bioorganicznych.	K1_W34	M1_W10
06	Zna zastosowanie związków naturalnych w farmacji i medycynie.	K1_W13 K1_W35	M1_W01 M1_W05
07	Uczestniczy w pracy grupy rozwiązującej problem, jest zdolny do współpracy i do pomocy innym.	K1_K04 K1_K05 K1_K06	M1_K03 M1_K04
08	Posiada świadomość własnych ograniczeń, korzysta z rad opiekunów.	K1_K02	M1_K02

13. Formy zajęć w odniesieniu do efektów kształcenia						
Numer efektu kształcenia	Forma zajęć dydaktycznych					
	wykład	seminarium	ćwiczenia laboratoryjne	ćwiczenia praktyczne	inne	e-learning
01-08		X				X

14. Treści programowe		
14.1. Forma zajęć: Seminaria		**Liczba godzin**
S1	Podstawowe pojęcia stereochemii związków organicznych (chiralności, centrum stereogeniczne, elementy symetrii cząsteczki, konfiguracja, konformacja).	3
S2	Cząsteczki chiralne z jednym i dwoma centrami stereogenicznymi. Wyznaczanie konfiguracji względnej i absolutnej. Izomery konfiguracyjne w przyrodzie żywej.	3
S3	Przykłady syntezy stereoselektywnej. Metody rozdziału mieszanin racemicznych. + Kolokwium.	3
S4	Budowa przestrzena związków naturalnych, a ich aktywność biologiczna. Alkaloidy. Występowanie, biosynteza, otrzymywanie. Przykłady głównych grup alkaloidów i ich rola fizjologiczna.	3
S5	Aminokwasy: nomenklatura, podział i właściwości. Otrzymywanie chiralnych aminokwasów, separacja enancjomerów (krystalizacja soli diastereoizomerycznych, zastosowanie enzymów, metody chromatograficzne). Właściwości fizjologiczne aminokwasów.	3
S6	Peptydy: tworzenie wiązania peptydowego, grupy ochronne. Przykłady peptydów aktywnych biologicznie. Zastosowanie peptydów. Białka: struktura, podział, identyfikacja. Przykłady białek. + Kolokwium	3
S7	Terpeny, terpenoidy, izoterpenoidy: biosynteza, pozyskiwanie i właściwości. Zastosowanie. Karoteny, karotenoidy, witaminy.	3
S8	Flawonoidy: występowanie i izolacja. Budowa flawonoidów i zastosowanie. Steroidy. Stereochemia, podział i nomenklatura sterydów. Kwasy żółciowe, hormony płciowe, witamina D. Kwasy nukleinowe. Występowanie i budowa. Rola fizjologiczna. Wykorzystanie kwasów nukleinowych.	3
S9	Wykorzystanie związków naturalnych w projektowaniu i syntezie związków aktywnych biologicznie. + Kolokwium.	6
Łącznie		**30**
Łączna liczba godzin z przedmiotu		**30**

15. Metody kształcenia	
15.1 Seminarium	Wykład problemowy, metoda tekstu przewodniego, dyskusja, seminarium, praca z podręcznikiem, praca z materiałami, elektroniczny podręcznik.

16. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia i sposoby oceny		
Numer efektu kształcenia	Sposoby weryfikacji	Forma zaliczenia
01-08	Sprawdzian pisemny i ustny	60% poprawności

17. Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności	Przeciętna liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:	udział w seminariach	30
	udział w sprawdzianach	3
	udział w konsultacjach	6
	łącznie	**39**

Samodzielna praca studenta	przygotowanie do seminariów	30
	przygotowanie do sprawdzianów	12
	łącznie	**42**
Łącznie		**81**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu		**3**
18. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące przedmiot		
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich		3

19. Literatura

19.1. Podstawowa

1. P. Kafarski, B. Lejczak, Chemia bioorganiczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994
2. A. Kołodziejczyk, Naturalne związki organiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2012
3 . I.Z. Siemion, Biostereochemia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1985

19.2. Uzupełniająca

1. E.L. Eliel, S.H. Wilen, J.N. Mander, Stereochemistry of organic compounds, J. Wiley&Sons, Inc., 1994
2. P.M. Dewick, Medicinal Natural Products, A biosynthetic Approach, J. Wiley&Sons, Ltd, 2002

20. Inne przydatne informacje o module/przedmiocie	
20.1. Liczebność grup	Grupa seminaryjna – 20 osób.
20.2. Materiały do zajęć	
20.3. Miejsce odbywania się zajęć	Sala seminaryjna Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej ŚUM w Katowicach.
20.4. Miejsce i godzina konsultacji	Pomieszczenia Katedry i Zakładu Chemii Organicznej ŚUM w Katowicach. Godziny konsultacyjne ustalone przez studentów z prowadzącym zajęcia
20.5. Inne	

21. Formy oceny – szczegóły

Efekt	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Efekt 01,02	Opanowanie mniej niż 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 80% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 95% wiedzy i umiejętności
Efekt 03, 04	Opanowanie mniej niż 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 80% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 95% wiedzy i umiejętności
Efekt 05, 06	Opanowanie mniej niż 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 60% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 80% wiedzy i umiejętności	Opanowanie 95% wiedzy i umiejętności

* ocena celująca – wiedza i umiejętności wykraczają poza wymagania określone dla oceny 5 „bardzo dobry